

Kršenje osnovnih ljudskih prava u Srbiji

27. avgust – 9. septembar 2021.

Protekli period obeležio je nastavak učestoloz ugrožavanja sigurnosti novinara učestalim verbalnim pretnjama i tabloidnim hajkama kojima se novinari etiketiraju kao strani plaćenici i neprijatelji države. Dosledno dosadašnjom praksi, najveći deo takvih napada prolazi bez ikakve reakcije državnih organa, a čak i započeti pravni procesi godinama ne dobijaju sudski epilog. Upravo iz tog razloga, kao i zbog drugih slučajeva ugrožavanja osnovnih prava i sloboda, Srbija je u sve većem broju izveštaja relevantnih međunarodnih institucija prepoznata kao država sa zabrinjavajućim stanjem demokratije.

Sloboda izražavanja

- [Novinarka Newsmax Adria televizije Jelena Obućina](#) bila je meta tabloidne kampanje i etiketiranja nakon što je objavljena njena fotografija tokom privatnog razgovora sa jednim od lidera opozicije. U danima nakon što je u javnosti objavljena sporna fotografija čije poreklo još uvek nije utvrđeno tabloidi bliski vlasti objavili su desetine tekstova u kojima se insinuirala politička povezanost Obućine sa opozicijom i na taj način dovodi u pitanje njen dosadašnji rad i profesionalni integritet. U ovom slučaju, pored nesumnjivog

verbalnog napada na novinarku, otvara se i pitanje ko i zbog čega prati i snima novinare i da li takva praksa može predstavljati i opasnost za novinare i aktiviste koji su meta praćenja.

- [Simo Spasić](#), predsednik Udruženja porodica kidnapovanih, ubijenih i nestalih sa prostora KiM, poznat po ometanju konferencija za medije opozicionih političara i upućivanjem uvreda i pretnji novinarima i aktivistima, uputio je putem SMS poruka pretnje smrću novinaru „Južnih vesti“ Aleksandru Stankovu. Osim uvreda i pretnji upućenih novinaru, Spasić je redakciju „Južnih vesti“ uporedio sa nacističkim SS jedinicama i optužio ih da su strani plaćenici. Nažalost, ovo nije prvi slučaj napada Spasića na medije, zbog čega je Više javno tužilaštvo u Nišu već pokrenulo postupak protiv njega zbog postojanja osnova sumnje da je izvršio krivično delo proganjanje. Zbog ovog slučaja Spasić će biti saslušan 29. septembra nakon čega će biti doneta odluka da li će protiv njega biti pokrenut postupak. Višegodišnje ćutanje nadležnih institucija na brojne slučajeve nasilja od strane Sime Spasića svakako su doprineli učestalosti incidenata u kojima je on učestovao s obzirom na to da je njegovo ponašanje do sada prolazilo nekažnjen.
- [Novinarska ekipa portala Nova.rs napadnuta je](#) prilikom pravljenja reportaže o rušenju predratne palate koja je prodana privatnom investitoru, uprkos tome što je ispunjavala uslove za dobijanje statusa spomenika kulture. Tom prilikom dvojica muškaraca koji su se predstavili kao predstavnici investitora pokušali su da legimitišu novinarsku ekipu, a nakon što su oni to odbili da urade s obzirom na to da ti muškarci nisu bili ovlašćeni za legitimisanje, novinarima i snimateljima je zaprećeno da će im razbiti kameru ukoliko nastave da snimaju javnu površinu i ruševinu na kojoj je ranije bio objekat. Nedugo nakon incidenta oglasila se firma „LR FRUIT” koja je vlasnik spornog objekta i uputila [izvinjenje](#) zbog, kako su naveli, primitivnog i necivilizovanog ponašanja od strane izvođača radova Bojana Dimitrijevića. Ovaj slučaj predstavlja eklatantno kršenje slobode izražavanja i ugrožavanje bezbednosti novinara prilikom obavljanja novinarskih poslova. Adekvatna reakcija investitora i javno upućeno izvinjenje u konkretnom slučaju su

nedovoljni s obzirom na to da je ugrožavanje sigurnosti novinara zahtevalo promptnu reakciju nadležnih institucija koja je i u ovom slučaju izostala.

MONITORING

- [V Dem Institut iz Geteborga](#) objavila je izveštaj koji se bavi pitanjem varijacija demokratije u svetu i prema tom izveštaju Srbija spada u grupu od 5 zemalja koje najbrže klize u autokratiju. Pored Srbije u toj grupi nalaze se još i Brazil, Poljska, Mađarska i Turska. U izveštaju se posebno naglašava da takvom stanju demokratije u Srbiji naročito doprinose stalni napadi na pravosuđe kao i ograničavanje rada medija i organizacija civilnog društva. Pored toga ističu se problemi u pogledu integriteta izbornog procesa koji su svoju kulminaciju doživeli bojkotom izbora od strane većeg dela opozicije. Ovaj izveštaj predstavlja još jednu međunarodnu potvrdu lošeg stanja demokratije u Srbiji, suštinski narušenog principa podele vlasti i nemoći institucija da osiguraju pravnu jednakost i pravnu sigurnost.